Ч. 116 (11.457). Львів, вівторок 28. травня 1929. Pocztowa opłata zapłacona ryczałtem. Рік XLVII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 5·00 зол.
За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

Після відвидин.

Львів, 26. травня 1929.

Польський мін. закорд. справ Залеський повернув з будапештенських відвідин, супровожений коментарями европейської преси. В загальному ті коментарі, головно польської, мадярської і румунської преси не розходяться зі собою. Французька й англійська преса, послугуючись комуналами, зберігає здержливий тон, не даючи ніякого освітлення. Тільки австрійська преса розсновує ширші пляни на підкладі будапештенських відвідин. І так віденська „Райхспост" з нагоди відвідин Залеського в Будапешті зазначує, що в часі, коли на Заході заноситься на стабілізацію політичних відносин, на Сході Европи все ще панує критична непевність. Мала Антанта, якої вістря звернене проти гранично-ревізіоністичних плянів Мадярщини, не є суцільна й гармонійна. Інтереси Італії й Польщі є рівнобіжні. Польща звернена фронтом проти Німеччини і Рад. Союзу, змагає до того, щоби стримати Мадярщину від зближення з Німеччиною, а одночасно погодити Мадярщину з Румунією, щоби вона не потребувала розпорошувати своїх сил на випадок конфлікту з Рад. Союзом. Одночасно Польща змагає до утвердження добрих взаємин із Туреччиною.

Іншими словами: Польща змагає до розбудови і закріплення протирадянського фронту, приноровлюючись до вимог італійської політики в середущій і полуднево-східній Европі та на Близькому Сході. Італія-Болгарія-Туреччина це одно рамя, що витягається з Риму вздовж Середземного і Чорного Моря, а Італія-Мадярщина, Румунія-Польща це друге рамя того самого протирадянського фронту. А на тому фронті однозвучно гармонізуються інтереси Польщі й Італії.

Відвідини мін. Залеського в Будапешті мали та меті саме підчас протирадянської конференції малої антанти в Білгороді та підчас зїздів рад у Харкові, Тифлісі й Москві задемонструвати посередньо шляхи польської політики. Відповідь на цей крок дала устами Бенеша Мала Антанта, а радше Чехословаччина. Бенеш заявив, що відносини в середній і східній Европі стабілізуються і можливість війни є виключена. Тим дав він до пізнання, що будова чисто мілітарного бльоку не має ніякого реального приноровлення. Підготовка поїздки і сама поїздка мін. Залеського найшла відгомін і в Рад. Союзі. Виступ голови українського Раднаркому Чубаря в Харкові з вказівкою на положення українців у Польщі, виступ українського делегата на зїзді рад у Тифлісі та промова Рикова в Москві вказують, що в Рад. Союзі належно оцінюють будапештенські відвідини і стараються зазначувати слабі місця Польщі.

Італійсько-мадярсько-польське порозуміння має чисто мілітарний характер, побудований на устроєвих симпатіях. Противенств інтересів між цими державами нема, але одночасно й нема реальних стичних пунктів, які базувалися би на позитивних основах, головно господарських.

Про нитку симпатій між Італією й Польщею згадували ми в одній з попередніх статтей („Під прапором фашизму"). Щож торкається польсько-мадярських симпатій, то — хоч звичайно говориться: „Polak, Węgier — dwa bratanki" — вони не мають глибших основ. Політична вдача поляків схожа на такуж вдачу мадярів. За свою політичну вдачу мадяри вже поплатилися тріянонським трактатом.

За часів історичної Польщі, не зважаючи на покликання Ядвиги на польський престол, польсько-мадярські взаємини не були надзвичайно прихильні. Деяка подібність між Польщею і Мадярщиною (з імперіялістичним підкладом) помічається в XIX. ст. Мадярщина й Польща боролися за реституцію своєї державности на „історичних" землях, перші на землях св. Стефана, другі на землях панування Ягайлонів. Та симпатії й однородність змагань обох народів одно, а інтерес друге. Мадяри, добувши від Австрії державність на „історичних" землях, не дуже турбувалися поляками. Все вели вони протислов'янську політику, яка не все йшла по лінії польських інтересів, хоч поляки ніколи не проявляли помітніших слов'янських симпатій. Цікаво також, що й тепер відроджена Польща не підтримує ближчих звязків ні з одною зі слов'янських держав. А навпаки Польща єднається з французами, румунами, італійцями, мадярами і турками.

Поворот мін. Залеського з Будапешту нині вважається тріюмфом польської політики. Наскільки це справді тріюмф, покаже дальший розвиток подій.

На педаґоґічні теми.

Чи варто нам тепер учитися?

Потребу науки, себто шкільної науки та віддавання дітей до школи ставиться у нас часто в сумнів. Посилати дитину до школи та взагалі дбати про її освіту — це, мовляв, серед наших умов дуже непоплатна, ба, й зайва річ, бо нині освіта дає лишень дуже незначному відсоткові молоді хліб у руки (а це серед наших твердих умов життя чейже річ першої ваги), а управляти лишень „штуку для штуки" — це для нас покищо недосяжний люксус.

Так, це правда. Ми ще на тому степені матеріяльної і духової культури, що не можемо управляти науки для самого заспокоєння цікавости, для самої інтелектуальної насолоди. Ми мусимо ще уважати школу й науку взагалі за один із засобів в боротьбі за істнування. Але коли навіть лише під тим одним кутом будемо на справу критично дивитися, то відповідь на повище питання може бути також лише позитивна.

Головним аргументом, який мені доводилося чути від тих, що сумніваються в доцільність посилання дітей до школи (справа тут головно в школах середніх) є те, що тепер лишень дуже незначний їх відсоток (коло 20 проц.) кінчить студії і має зі школи позитивний хосен. Решта (80 проц.) — це „недоуки", які „від хлопа відстали, а до пана не пристали", це звихнені одиниці, які з того клаптика знання, що його набули, ані самі не мають ніякого хісна, ані їх окруження. Арґумент безперечно важний і тимбільше переконуючий, що — на жаль — аж часто дискутанти послугуються при цьому й наглядними примірами. Тому й треба над цим ближче застановитися.

Передовсім запитаймо себе, чому воно так є? Отже тому, що у нас нема шкіл фахових та підприємств, до яких можна би спрямовувати ту молодь, що покінчила кілька нижчих кляс гімназії чи там виділову школу, а не має ані таланту ані охоти ані матеріяльних засобів кінчити середню школу, а дальше й університет чи техніку. Другою причиною, може й більше важною, є саме той неприродний і ніде в світі тепер непрактикований поділ людей на стани чи касти, між котрими нема ніякого переходу.

На мою думку значно практичніше і розумніше є завсіди ставити собі мету ближчу, яку ми на основі наших даних осягнути можемо й мусимо, а осягнувши її, ставити собі мету вже вищу. Щодо науки дітей, то після приблизного зорієнтування в таланті й уподобаннях дитини треба відповідно поступати і відповідно її повести. Це буде мати й ту добру сторону, що ми, замісць дізнавати розчарувань, будемо вчитися і привикати побіджати (того також треба вчитися і до того привикати), що нам зрештою може придатися не лишень у житті одиничнім.

І так вісім кляс гімназії поділив би я на три етапи. Перший етап — це перші три кляси, що дають завершену освіту найнижчого степеня. Той степень освіти мусить нині осягнути кожний, хто сяк-так хоче жити й визнаватися в світі, а не бути лишень незрячим попихачем-темняком, на якого ніхто не зважає, хочби не знати скілько їх було міліонів. А що у нас рівновартних виділових шкіл нема, то їх мають заступити перші три кляси гімназії. Щоб це було можливе, то кошти удержання і шкільна оплата для тих початкових кляс мусять бути мінімальні, щоби уможливити якнайширшим кругам молоді осягнути цю освіту. Тут уже й Головна Управа „Р. Ш." повиннаб зійти з того становища, що гімназії потрібні тим, що в них учаться і тому вони мають бути самовистарчальні; натомісць треба би було прийти з поміччю тим найнижчим клясам, щоби їх зробити загально-доступними. Завданням учителів повинноб бути не лишень учить й виконувати свою програму, але також уважно слідити за спосібностями й нахилами дитини і під конець третьої кляси поділитися своїми спостереженнями з родичами та дати їм відповідні вказівки й ради. Тоді менше буде нарікань родичів, чому їм заздалегідь не порадили чи не звернули уваги, що дитина не зможе скінчити гімназії; тоді й буде більше вдячних за те, що діти спрямовано на властивий шлях, або бодай замкнено той, що був для них непроходимий і не позволено на дальші безцільні витрати.

Деж має подітися дитина після скінчення того першого етапу? Втискатися, де лиш може: до крамниці, до ремісника, до промислової чи торговельної школи (поки нема своєї, до чужої), як є доволі поля, вертати до ріллі; а батько, замісць витрачувати гроші на інструкторів, повторювання кляс і т. д., нехай ще 2—3 роки дитині помагає, а потім (заки інші покінчать високі школи) вона вже буде стояти на власних ногах.

Другий степень середньої школи кінчивсяб на 5-ій—6-ій клясі. Вигляди після його укінчення не ріжнилисяб основно від попередніх; хіба можнаб дістатися до шкіл, як попередні, але вже дещо вищого типу. Той степень кінчилиб на загал ті, щодо котрих не можна було рішитися по скінченню третьої кляси, а також ті, що можуть собі позволити на дещо вищу як найнижча початкова освіта. Важний був би він як переходова стадія до найвищого степеня, в часі якої учителі малиб по можности докладно і певно ствердити спосібности й нахили учня та оректи, чи варто йому пускатися в дальшу, ще досить довгу й тяжку дорогу, чи краще сказати: „Досить" і заставити такого учня братися до іншого діла.

На найвищий степень середньої школи можнаб допустити лишень таких учнів, щодо яких нема ніяких сумнівів, що вони інтелектуально і морально на тільки розвинені й загартовані так, що перша-ліпша перешкода не зведе їх на манівці. Сюди належалиб також ті, що матеріяльно сяк-так забезпечені. Бо чимало є таких, що не зважаючи на всі їх спосібности, роса їм очі виїсть, заки доведеться їм вихіснувати набуте знання. (Очевидно, що виїмково здібними, незаможними одиницями мусілиб заопікуватися відповідні інституції). На тім найвищім щаблі я свідомо кладу натиск і на матеріяльну сторінку. Бо таке у нас буває, що навіть ті, що пробилися якось в гімназії, пропадають масово наслідком злиднів у часі їх університетських студій. Матеріяльне забезпечення — це найважніша справа в часі всяких студій.

Але і з тих 20 проц., що покінчать студії, хто знає, чи половина дістає посади — кажуть скептики. І тут мають вони багато рації, але проте це у мене не переконує в тому, що не варто тепер учитися. Саме навпаки! Коли вже така у світі тіснота (покищо лише для нас), то власне мусимо шукати більше способів, щоби вдержатися на поверхні життя і навчитися послугуватися більше надійним знаряддям до праці, як лишень руками й ногами. А таким чейже не-останнім інструментом повинна бути й голова.

Переведім маленьке порівняння. Коли кинемо оком по урядах, школах судах, залізниці і т. д., то мабуть не побачимо там більше жидів як

українців. І коли нам до державних посад доступ утруднений, то і їм, здається, не менше. Але хіба не найдете жида, який витягнув би з того таку консеквенцію, що тому не варто вчитися. Навпаки! У них припадає одна приватна середня школа на 20.000 населення, а у нас на несповна 600.000 і... готово нам вже бути за богато! Але зате в кожнім хочби й найменшім місточку є 1—2 лікарів, а лише в що-десятім українець; в кожнім є вже нині дентист, а то й кількох, але українців, здається, на пальцях одної руки почислив би; в кожнім місточку, де є суд, знайдете бодай 5—6 адвокатів, а між ними звичайно одного українця, і то не всюди. І. т. д., і т. д. А всі ті люди на нашім удержанні! Про купецтво й торговлю вже й не говорю. А ми жалуємося, що не варто нині вчитися, бо нам „не дають посад" — жалуємося, сидимо і викликуємо долі... Хто чекає на те, аж будуть давати посади, того доля справді незавидна і я сумніваюся, чи він колинебудь діждеться. Бо ті, що дають, уже де-далі не будуть мати чого і своїм роздавати. Нині треба бути рухливим і брати самому, а не сидіти і ждати, аж дадуть. Хто тої першої штуки скорше навчиться, той буде горою; всі інші пропадуть.

Тут може дуже богато помогти сільська інтелігенція, в першій мірі наше народне учительство. Знаємо, серед яких умов воно нині працює і наслідком тих твердих умов є воно від неодного обовязку на селі, який головно на учителеві тяжив би, так би сказати, звільнене. Але від одного ніхто ніколи не зможе ніколи звільнитися: від виконання такого обовязку, який серед даних умов таки виконати можна. Таким обовязком учителя є кожну дитину, що виказує охоту до науки або талант в якому-небудь іншому напрямі, спрямовувати далі до школи, до науки й дати їй можність спробувати розвивати свій талант. Средства? Як дитина є зовсім бідна, а варта того, аби нею занятися, то й средства для неї повинні бодай частинно на місці знайтися (місцеві установи, заможніші бездітні люди і т. п.), лише більше доброї волі й ініціятиви! Отже не нарікати нам на недостачу для нас місця на землі і посад, лише творити їх власним трудом та ініціятивою (бо нарікання як зі школою, так тимбільше без школи нічого не дасть) і задержувати, а то відбирати всі ті „посади", які ми дотепер такою щедрою рукою роздавали іншим.

Все минуле лишає незатерті сліди на теперішнім, а теперішне лишить на будучім. І коли перспективи для нашої шкільної молоді такі вузенькі, — то чи передовсім не тому, що в нашій минувшині (а може ще і в сучасности) учеників страшили шевцями, масарями, субектами й іншими званнями, замісць їх до того заохочувати? А нині? Нині саме тим людям завидують хліба й камениць.

І щоб ми не знати як школи пореформували і які нові позакладали, то як довго буде у нас покутувати переконання, що як вже хтось скінчить ту нову школу, то на нього буде ждати всюди готова „посада", на яку його зараз посадять, — так довго будемо чекати й викликати долі. І навпаки. Хто буде уважати школу не за фабрику „панів", лише за заведення, в якому виробляються і вишколюються нові знаряди до праці, знаряди універсальні, практичні, які до всього знадобляться, а яких у нас ще майже зовсім не уживано, а саме людський дух зі всіма його прикметами (розум, бистрість, витревалість, дар орієнтування й комбінування і т. д., і т. д.), то той напевно скоро знайде собі добре місце. А вже найскорше там, де буде більше бездушних або малодушних.

Г. Заморока.

Муссоліні про закордонну політику фашизму.

Муссоліні виголосив у фашистівському парляменті велику промову про поступи фашизму за кордоном та про його все більше поширення. Обговорюючи діяльність міністерства закордонних справ, він підкреслив насамперед значіння договору між Італією та Грецією і сказав, що неподільне володіння над Додеканезом треба вважати за один з найбільших успіхів фашизму. Він мусить заявити, що не віддасть нікому жадного острівця, жадної скелі. Одначе політика Італії супроти Греції перенята щирою приязню. На запит деяких бесідників про відносини Італії до Югославії Муссоліні відповів, що становище вимагає уваги, спокою й зимної крови. Договору про приязнь, заключеного в 1924 р., не відновлено, бо він весь час був мертвою буквою і не поліпшив справи. Тому тепер він не хотів його відновлювати. Одначе через це не сталося нічого особливого. Европейська політика, — казав далі Муссоліні, — знаходиться тепер в стані рівноваги. Справа репарацій, не зважаючи на всякі чутки, наближається до полагодження. Інтереси Італії при репараціях будуть цілковито забезпечені. На загал буде прийнятий той плян німецьких репарацій, який він виробив сам сім літ тому. Далі Муссоліні обговорив справу еміграції з Італії і сказав, що уряд не робить перешкод для еміграції, але дбає, щоби вона відбувалася доцільно. Всі фашисти за кордоном стоять тепер під проводом закордонних дипльоматичних представників Італії. Свою промову Муссоліні закінчив такими словами: „Ми можемо нині без самохвальби спокійно сказати: тепер уважають на Італію і респектують її, ми можемо твердити, що фашистівський режім змусить ще більше шанувати Італію та її боятись".

Франція і воєнні довги.

Франція відкладає ратифікацію договору про воєнні довги Америці.

Французький уряд на запит американського уряду, чи думає Франція дати зобовязання щодо ратифікації договору в справі воєнних довгів, відповів, що Франція не може дати жадного зобовязання, поки не скінчиться конференція знавців у справі репарацій.

З життя наших установ.

Земельний Банк у новій фазі розвитку.

Земельний Банк Гіпотечний, перша наша акційна спілка з емісійними правами, напротязі 19 літ свого істнування перейшов досить зигзаковату лінію розвитку. Заснований в 1910 р. з одним міліоном корон акційного капіталу, він взяв зразу відповідне розвоєве темпо. Вистане згадати, що за чотири роки нормальної довоєнної діяльности Зем. Банк крім звичайних банкових функцій (акредитування кредитових і продукційних кооператив та спілок, уділювання кредиту приватним продуцентам то-що) уділив понад 7 міліонів корон гіпотечних позичок нашому селянству на поширення або уліпшення його варстатів праці і хліборобської продукції. Це було основне завдання Зем. Банку, яке він сповнював з повним успіхом.

Війна та повоєнна господарська хуртовина з їх інфляціями й девалюації в спеціяльно важких умовинах веґетації нашої країни, нечуване обіднення громадянства та недостача кредиту, — мусіли з природи річи дошкульно відбитися на діяльности Зем. Банку. З пять міліонів корон акційного капіталу в 1918 р., в помарковій (поінфляційній) добі великими зусиллями вдалось банкові зберігти не цілих 300 тисяч золотих. В таких умовах при одночасній хиткости господарських основ діяльність Зем. Банку мусіла звузитися. Переведене підвисшення акційного капіталу до одного міл. зол. також не могло створити спромowжности вернути на шлях передвоєнної діяльности. Банк мусів обмежитися до короткореченцевих (векслевих) позичок та інших банкових оборотів на коротшу мету, щоби здобути потрібні засоби на адміністраційні потреби і незвичайно підвисшені податкові вимоги. Врештою, все ще хитка загальна економічна ситуація в Польщі і недостача більших грошевих засобів не могли створити основи до відбудови всесторонньої діяльности банку.

Аж з кінцем мин. року вдалось управі підвисшити акційний капітал до пять міл. зол. (власні капітали банку осягнули суму 5,137.363.8[illegible] зол.), що в значній мірі дає спроможність банкові поширити обсяг своєї діяльности. Одночасно в досить скромному темпі зростають вкладки як пригожий оборотовий капітал. Вистане згадати що напротязі чотирьох літ вклади в банку зросли більше, як в шість разів (з кругло 400 тис. в 1925 р. до кругло півтретя міліона зол. в 1928 р.). Невеликі кредити в польських центральних фінансових установах (головно в Банку Польськім) банк використовував дуже обережно (реесконт в Банку Польськім виносив з кінцем 1928 р. всього тільки 168.383 зол.). Ця обережність не лише Зем. Банку, але всіх наших центральних фінансових установ, є в умовинах польської економічної політики наскрізь оправдана.

З хвилею підвисшення акційного капіталу і збільшення вкладів повстає основа для поширення діяльности до передвоєнного обсягу, а навіть поза його рямки. Є всі дані сподіватись, що управа банку поробить всі заходи для здобуття стабільного кредиту, особливо в Америці, на що

ПОС. ВОЛОДИМИР ЦЕЛЕВИЧ.

7)

Самоврядування.

IV. Діяльність повітової самоуправи в ділянці піднесення рільництва.

В останній статті заповів я, що дам перегляд діяльности повітових самоврядувань над піднесенням рільництва. Нині роблю це на тому місці. У повіті Дрогобич: Повіт. самоуправа уряджує для піднесення рільної культури кількаденні рільничі курси, відчити по селах, роздає польські рільничі брошури, уряджує досвідні поля, спроваджує штучні погної і добірні насіння, субвенціонує польське повітове т-во годівлі дробу, що повстало за ініціятивою повітового виділу. В найближчому бюджетовому році думає повіт закупити кілька бугаїв сіментальської раси, заложити шкілку овочевих дерев, зорганізувати торговлю набілом.

Пов. Перемишль: Над піднесенням рільництва в повіті працює Окружне Польське Рільниче Товариство при фінансовій допомозі повіту. Воно закладає польські кооперативні крамниці і заложило 5 кооперативних молочарень. Щорічно відбуваються вистави коней і расової худоби.

Пов. Яворів: Щоби піднести рільничу освіту повітова самоуправа закладає рільничі курси як напр. 4. місячний зимовий курс для сільських господинь при заведенні сестер Боромеушек, ветеринарійний курс у Яворові, доповняючі вакаційні курси для народних учителів з викладами природи і рільництва.

Пов. Сянік: Повітова самоуправа намагається піднести годівлю худоби. Для цеї цілі удержує окремого інструктора, уряджує рільничі вистави з преміями, курси для господинь, закладає молочарські і возні спілки.

Пов. Золочів: Повітова самоуправа приступила до зєдинення всіх польських рільничих товариств в „Повітовий Рільничий Комітет". Повіт удержує окружного рільничого інструктора. Заложено зародовий хлів і зорганізовано годівлю расових курей. Цего року заложено 5 польських кооперативних молочарень.

Пов. Копичинці: Повітовий виділ спроваджує расові бугаї і віддає безінтересовно громадам, посередничить у набуванні расових коров, уряджує ветеринарійні і огородничо-пасічничі курси, субвенціонує місцеві рільничі органїзації, помагає грошево польським молочарням і „кулкам рольнічим". Повіт видає обіжники до громад у справі штучних навозів, пропагує садівництво і роздав 1300 овочевих щеп та дав почин заложенню кількох громадських садів.

Пов. Броди. Для піднесення рільництва повіт удержує рільничого інструктора, стайню худоби червоної польської раси.

Пов. Теребовля: Повіт має рільн. інструктора, досвідні поля, шкілку овочевих дерев, спроваджує расові бугаї. Повіт помагає 4-ом польським кооперативним молочарням.

Пов. Заліщики: З огляду на клімат, повіт. самоврядування підтримує управу шляхотних овочів, морель, брosквинь, мельонів, кавунів і т. п. Повстали громадські сади в Добрівлянах і Городку. Істнує повітовий комітет підтримування садівництва і городництва. Повстали з винниці. Повіт удержує рільничого інструктора, остає в звязку і субвенціонує „Малопольске Товажиство Рольніче", уряджує рільничі курси, закладає досвідні поля, творить машинові спілки, орґанізує копуляційні стації, веде акцію заліснювання неужитків, уряджує рільничі вистави і конкурси.

Пов. Перемишляни. В 1926 р. самоуправа преліміневала 2.200 зол. на піднесення рільництва. За ту суму: 1) закуплено 450 щеп яблінки і заложено 10 зразкових садів при школах, 2) субвенціоновано закупно 9 триків чорної бесарабської раси., 3) субвенціоновано закупно свиней йоркширів, з котрих в 1928 р. утворено 6 хлівень. 4) субвенціоновано закупно расових курячих яєць. З весною 1928 р. повітова самоуправа заложила 6 морґову шкілку овочевих і морвових дерев і заанґажувала фахового огородника. Шкілку щорічно мають поширювати на 1 морґ аж до 12 морґів. На цю ціль преліміновано в 1928 р. 12.000 зол. З весною 1928 р. заложив виділ 60 досвідних діль зі штучними погноями. На цей рік спроваджено 10 ваґонів штучних погноїв. Випрацьовано плян меліорації 1000 морґів ґрунту в Глинянах. Від 1. квітня 1928 р. виділ заанґажував інструктора і разом з „Малопольським Рільничим Т-вом" уряджував курси з чарівною ліхтарнею.

Пов. Чортків. Повітова самоуправа заложила шкілку лісових дерев і залісила 12 га неужитків, заложила 3 копуляційні стації, 10 станиць чищення насіння, роздала 6 гнізд расової домашньої птиці. Повіт дав почин заложенню кількох садів і роздав даром або по знижении ціні кілька тисяч щеп. Самоуправа удержує рільничого інструктора и уряджує домові рільничі курси. Виділ іде рука в руку з „Малопольським Т-вом Рільничим".

Пов. Борщів. Закуплено 3 бугаї сіментальської раси, заанґажовано 2-х рільничих інструкторів. При самоуправі істнує рільнича комісія, що працює теж рука в руку з „Мал. Т-вом Рільн." При „кулках рольнічих" фундує повіт стації чищення збіжа. Виділ підтримує плекання шляхотних овочів.

Пов. Городенка. Повіт удержує рільничого інструктора. Досі видано 10.000 зол. на шкілки овочевих дерев і обсаджує дороги деревами.

Пов. Рогатин: Повіт. самоуправа заложила

вже нераз звертало увагу на сторінках нашої преси. І зовсім природно, що після уступлення журби за підвисшення акційного капіталу, управа банку поробить успішні заходи для здобуття певного і стабільного кредиту.

Ще одна обставина, хоч і неесенціонального характеру, матиме вплив на розвиток банку. Маємо на приміті перенесення банку до власного дому при вул. Словацького. Досі (напротязі довгих 19 літ) Зем. Банк містився в домі „Дністра" при вул. Підвалля ч. 7. Те приміщення (колишнє приватне помешкання пок. дир. Я. Кулачковського) віддавна не відповідало потребам банку. Тому недавно відповідно перебудовано частину триповерхового власного будинку при вул. Словацького 14., пригорожуючи його до збільшених потреб банку. Перебудова обіймає половину партеру і половину першого поверху, яку — поборюючи значні трудноші — вміло розвязав і перевів інж.-арх. Олекс. Пежанський, получивши партер з першим поверхом внутрішніми сходами. В половині цього місяця Зем. Банк перенісся до власного дому. В партеровій галі, що тягнеться фронтом й офіцинами, приміщено ліквідатуру, касу, подавчий протокол, реґістратуру і кореспонденцію. Перший поверх заняла Дирекція (д-р Л. Кульчицький, М. Гаврисевич і д-р А. Говикович), секретаріят і бухгальтерія. Крім того там находиться саля засідань.

Після загальних зборів, відбутих 30. квітня ц. р., в Надзірну Раду Зем. Банку входять: д-р К. Левицький, о. Д. Лопатинський, М. Заячківський, інж. Ю. Павликовський, д-р Ів. Кміцикевич, М. Терлецький, д-р Л. Бурачинський, о. мітр. Т. Войнаровський, о. д-р Ів. Лятишевський і д-р Ю. Савчак.

В нову фазу своєї діяльности вступає Зем. Банк з новими, значними засобами. Є всі дані сподіватися, що в своїй поширеній діяльности він візьме приспішене темпо, головно відроджуючи такий потрібний в нашому сільському господарстві довгоречинцевий гіпотечний кредит.

Ф. Ф.

Закордонна політика Туреччини.

Що каже міністр закордоних справ Рушді Бей про неї.

Турецький міністр закордонних справ Рушді Бей виголосив у парляменті підчас бюджетової дебати промову про закордонну політику Туреччини. Він тепло згадав про свій побут у Берліні та Римі, згадав про заключення договору про мировий суд між Німеччиною та Туреччиною і сказав, що італійсько-турецька приязнь є непорушна. Натомісць він досить здержливо висловився про відносини Туреччини до Франції. Притім зазначив, що в Женеві обговорено з Літвіновим цілий ряд справ, які торкаються Туреччини та Радянського Союзу. Ця частина промови Рушді Бея викликала серед багатьох послів особливо живе одобрення.

шкілку овочевих і морвових дерев та урухомила ткальню. Пов. Калуш. Закуплено 2 сіментальські бугаї і заложено ветеринарійну порадню, з якої населення не користає. Пов. Жидачів: Повіт закупив кілька бугаів сіментальської раси, має шкілку овочевих дерев і сталого рільничого інструктора. Пов. Турка. Істнує повітховий рільничий інструктор, закуплено кілька бугаів, кільканадцять расових кнурів. Повіт закладає кооперативну молочарню. Пов. Долина. Повіт субвенціонує квотою 4.000 зол. річно рільничого інструктора „Мал. Рільн. Т-ва" і удержує ветеринарійну порадню.

З представленого стану справи бачимо, що господарська діяльність повітової самоуправи в Галичині прямує консеквентно до осягнення політичних цілей, а в першу чергу до підірвання українських господарських установ. Підтверджують це і найновіші посунення влади. Воєвідства випрацювали інструкцію для повітових рільничих комісій. Та інструкція містить 2 важні для нас постанови, а саме, що повітова самоуправа не може ані співпрацювати ані субвенціонувати в ділянці піднесення рільництва таких рільничих і господарських товариств, яких членами є особи лише одної народности та що повітові рільничі інструктори мають рівночасно бути інструкторами товариства: „Малопольске Товажиство Рольніче". Та інструкція є предметом нарад воєвідських виділів і нема сумніву, що вона увійде в життя. В цей спосіб дотеперішня практика повітової самоуправи буде леґалізована.

Повстає питання, які успіхи осягне діяльність повітової самоуправи над піднесенням рільництва під господарським, а які під політичним оглядом? — Про те слідуючим разом.

З наукового і мистецького життя на Україні.

II.

Акад. Грушевський у Ленінграді. — Проєкт творення Інституту української історії в Ленінграді. — Нові історичні находки в Москві. — Вибори в Академії. — Малюнки Шевченка. — Мистецько-технічний Інститут. — Театр ім. Франка. — Концерт східньої музики і танків.

В часі, в якому я був у Києві, акад. Грушевський збирався в дорогу до Ленінграду, щоби взяти участь в засіданні Всесоюзної Академії Наук, яка обрала його своїм дійсним, штатним членом в осени минулого року. Завважу, що акад. Мих. Грушевський і знаменитий математик Крилов обрані в Академію без дискусії, а це хіба найкраще признання для наукової праці обох членів київського, наукового осередку.

На засіданні Всесоюзної Академії подав ак. Грушевський пропозицію, утворити в Ленінграді при гуманітарному відділі Інститут вивчення української історії, бо в Ленінградських бібліотеках і архівах є богато матеріялів з української історії. Провід у цій роботі обняли би акад. Грушевський та молоді, українські учені.

Справа утворення такого Інституту має стояти досить добре і остаточно вирішить її уряд у Москві. На всякий випадок — це ще музика будуччини. Годиться завважати, що з рамени Історичної Секції УАН. ведуться від довшого часу пошукування по архіві закордоних справ у Москві. Учні акад. Грушевського винайшли там преінтересні матеріяли до спустошення Брацлавщини, до втечі козаків за московський кордон, до наглого повороту Хмельницького зпоза Збруча підчас походу на Львів (можливість повстання в армії.) Останній акт дуже інтересний. В хвилях, коли вирішується доля нашої одности, завжди находилися люди, що на задах армії робили повстання!...

З київських академічних справ велике заціkавлення викликують перевибори в київській Академії, що відбудуться в місяці червні. По всіх наукових організаціях України виставлено кандидатів до вибору в числі 49, одначе буде обраних тільки 30 в цьому числі 20 штатних.

Як вже зазначено в „Ділі", між кандидатами, виставленими з боку наукових кол Харкова, є також д-р. Матвій Яворський. Там його цінують за працю „Нариси з історії революційної боротьби на Україні". Перша часть вийшла в р. 1927. в обємі 441 сторін вел. вісімки, другої части перший зшиток (на стр. 166.) явився друком щойно недавно. За цю працю дістав він титул доктора історичних наук при катедрі акад. Багалія. Хто з нас без життєвих помилок і хиб? Я не зараховуюсь до приятелів д-ра Яворського, та всеж таки не легковажу його праці. Його боротьба против Грушевського не була щаслива і хиб зарозумілости він ще не визбувся. А чому нам не вірити, що вибір членів Академії упаде на найкращих і найгідніших в даному моменті кандидатів?

Коли я тільки в останніх роках не бував у Києві, я сливе по цілих ранках ходив по музеях і наукових установах та приглядався їх розвиткові і веденій у них роботі. І за останнього мойого побуту був я в музеї Лаври, в церковному відділі, де подивляв систематизацію золотарських артистичних виробів давньої України і бачив чудові твори релігійного мистецтва. Був я також в „Історичньому Музею", де проф. Ернст опроваджував мене по гарно уладжених салях з давними портретами, новітніми картинами зукраїнізованого француза Ґе, та наших українських живописців і графіків. Головно приглядався я мистецьким творам Шевченка. Зібрано тут картини Шевченка в числі 62. Деякі з них привезено недавно з Москви, або з Ленінграду. Річи прегарні. Мав я велику пошану для мистецького таланту нашого Кобзаря на основі студії акад. О. Новицького, виданої з репродукціями накладом Наук. Т-ва ім. Шевченка у Львові ще в р. 1914., (вона повинна бути в кожній українській хаті), але щойно тепер мав я нагоду захоплюватися їх красою. Шевченко був визначним мистцем-живописцем і, мабуть, чи не перший давав нам картини з селянського життя.

Оглянув я також за теперішнього мойого побуту „Мистецько-технічний Виш" (Інститут), на якого чолі стоїть ректор Врона. Інститут заснований ще в р. 1917, але його розвиток почався щойно в р. 1924., коли уряд призначив йому першу дотацію 30 тисяч карбованців.

Сьогодні сягає його бюджет до 300 тисяч карбованців і має пять факультетів: 1) архітектурний, 2) малярський (з відділами: малярським, театр-фото-кіно і текстильним), 3) поліграфічний, 4) скульптурний (з відділом скульптурним і деревообробним), 5) художньо-педагогічний (з відділами: професійським, політосвітним і музейним). Всіх учнів мав Інститут в р. 1928-9 — 846 (в цьому числі 210 жінок). Учнів-українців було в Інституті 573, росіян 123, жидів 119, інших націй 34. Професорів числив Інститут 105. Між ними два галичани: Бойчук і Севера.

В дні першого жовтня 1928 р. скінчило цей Інститут 49 учнів. Між ними було 2 німих. Талановитих учнів висилано на дальші студії за кордон.

В супроводі ректора Врони і кількох членів учительського збору переходив я від салі до салі протягом двох годин і приглядався тій великій і серіозній роботі професорів і учнів. Завважу, що кандидати, які працюють в фото-кіно відділі, або друкарстві, здобувають скоро хліб. Богато учнів головно на архітектурному відділі, дістало премії за свої конкурсові праці не тільки в Києві і Харкові, але також у Москві. Роботи учнів в скульптурі і малярстві роблять дуже добре враження. Можна тільки радіти з успіхів і побажати Інститутові дальшого розвитку і ще кращого матеріяльного вивінування, як досі.

Одного вечора зайшов я також до театру ім. Франка на виставу перерібки німецького твору п. н. „Ділок" Сама пєса без вартости, але танець, добра гра артистів, злука на сцені театру з кіном зібрали богато публики. Зайшов я також на пробу першого акту сатири з міщанського життя „Мина Мазайло" нового письменника Куліша, але треба було мені зайти ще до „Дому Вчених" на концерт східньої музики і тому цілого твору не вислухав.

Про Київ і Харків можна те сказати, що двічі, або й тричі в тиждень відбуваються по клюбах концерти. На концерті східньої музики співала артистка опери Васильковська в цілому того слова значінні гарно. Бачив я також мистецький кавказький танець молодого черкеса. Державна, українська опера в Києві закінчувала вже тоді сезон і я бачив тільки в полудневій виставі один акт „Казки про царя Салтана". Театр був неогрітий і тому я вийшов з салі не діждавши кінця.

К. Студинський.

Вступайте до фахових шкіл!

Поклик Головної Управи „Рідної Школи".

На українських землях виконує наш нарід головно тільки господарську працю і, на жаль, не зумів ще зорганізувати навіть збуту своїх виробів. А вже в ділянці промислу є ми цілком залежні від чужих і здебільшого ворожих нам людей. Більшість міст нашого краю стоїть немачеострови чужо-національної культури серед моря українських сіл. Не требаж, здається, тепер нікого переконувати, що при сучасній техніці *місто* грає величезну і провідну ролю в господарськім, культурнім і політичнім житті. Той є паном ситуації, в чиїх руках є місто! До того належить місто, хто опанував промисл і торговлю!

Успішну боротьбу за *українські міста* можуть повести лише фахово-освічені українці, що могли би та вміли би працювати в ділянці промислу й торговлі.

Ось тому звертаємось до української молоді з закликом: *вступайте до фахових шкіл!* Добрий ремісник, добрий фахівець, технік — піонїром в розбудові нації!

Досвід показує, що вишколений ремісник може краще забезпечити свій власний добробут, ніж маса тих, що покінчили гімназії чи навіть університети. А найбільше принадливе становище ремісника, фахівця, техніка — це його вміння власною працею здобути собі вільне, незалежне місце в суспільности.

Вступайте в першу чергу до фахових шкіл „Рідної Школи"! Під керовництвом „Рідної Школи" істнують такі фахові заведення:

I. Сім так зв. фахово-доповняючих шкіл, а саме: *у Львові:* 1) мужеська фахово-доповняюча школа ім. Грінченка з правом прилюдности, вул. Городецька ч. 95, 2) жіноча фахово-доповняюча школа (кравецький відділ), пл. св. Юра ч. 5., в *Перемишлі:* 3) мужеська фахово-доповняюча школа, вул. Смольки ч. 12., 4) жіноча фахово-доповняюча школа (відділ кравецький), вул. Татарська ч. 4., в *Тернополі:* 5) мужеська фахово-доповняюча школа Кружка УПТ., вул. Міцкевича ч. 11., у *Станиславові:* 6) мужеська фахово-доповняюча школа, вул. Третього Мая (будинок „Р. Ш."), в *Коломиї:* 7) мужеська фахово-доповняюча школа (Народній Дім).

Бажаючі записатися до цих фахово-доповняючих шкіл мусять передтим постаратися вступити на практику до якогось майстра або підприємства (слюсаря, коваля, столяра, кравця і т. п.) що собі хто вибере; дівчата голосяться до жіночої робітні „Труд", або й до приватних кравчинь.

До школи будуть приняті ті, що скінчили найменше 4 класи народньої школи, віку від 14 до 17 років. Наука тревае три роки. Хто мало підготовлений, вступає до приготовляючої кляси так, що для нього навчання триватиме чотири роки. За науку в школі майже нічого не треба платити (або в деяких школах малощо). За науку у майстрів прийдеться дещо платити в залежности

як хто умовиться з дотичним майстром чи підприємством.

II. Українська Торговельна Школа у Львові, вул. Корнияктів ч. 1. Ця школа складається з двох відділів: 1) трьохлітня школа для тих учеників (ниць), що скінчили найменше 7 кляс вселюдньої або три кляси середньої школи і 2) однорічний курс для абсольвентів (ток) середніх шкіл. Школа має характер торговельний і кооперативний та є вивінувана у всякі наукові середники, бібліотеку, машини до писання тощо. В державній і автономічній службі прислугове абсольвентам школи право займати такі становища, як абсольвентам середніх шкіл. У військовій службі мають ці абсольвенти також окремі управнення.

Вписове виносить 10 зол. одноразово, а місячна оплата 40 зол. з тим, що пильні й убогі можуть у міру фондів школи дістати знижку або й звільнення від оплати. Новоступаючі до трьохрічної школи складають вступний іспит з української, польської і німецької мови та рахунків.

Записи у всіх цих школах відбуваються заераз по скінченні шкільного року та перед його початком. Кінець і початок шкільного року, як у державних школах.

За всіми інформаціями звертатися до *дотичних шкіл*. При письменім запиті треба долучити почтову марку.

Хто хотів би вступити до інших фахових шкіл (неукраїнських) та бажав би засягнути в тій справі необхідних інформацій, може з ним звернутися до відділу фахового шкільництва „Рідної Школи" (Львів, Ринок ч. 10, II. пов.).

Головна Управа.

Кріза в німецькій репараційній делєґації.

Уступлення ґенерального інспектора д-ра Феглера.

Другий головний делегат німецької репараційної делєґації, ґенеральний інспектор д-р Феглер зголосив до німецького уряду своє виступлення з делеґації. Своє уступлення він умотивував у листі до уряду.

„Берлінер Тагеблят" подає, що д-р Феглер уважав уже німецьку пропозицію в Парижі за ледви можливу для німецького господарства, а тепер, коли одержано нові пропозиції вірителів, він заявив, що німецьке господарство не в силі виконати нових вимог вірителів і що тому він не може дати свого підпису під подібною умовою. Правда, провідник німецької делеґації, д-р Шахт та інші її члени теж відхилили ці пропозиції, одначе д-р Феглер уважав, що йому нема чого вже ждати на дальшу дискусію. На це його становище мали вплинути заприязнені з ним круги тяжкої індустрії з рурської области.

Нові залізниці на Гуцульщині?

Покуття (полоса від Коломиї до румунського кордону) не має залізниці. Ще за Австрії опрацьовано проекти будови залізничих шляхів у цій части Сх. Галичини, але до здійснення їх не прийшло. Польське мін-ство залізниць позволило представникові дирекції держ. лісів інж. Деряікові перевести передвступні студії для зладження проектів будови залізничих шляхів загальної довжини 129 клм. у станиславівськім воєвідстві. Це шляхи вузкоторові: від Кут до Рудольфових Слюзів (80 км.), від Білого Черемоша до Середняви (15 км.), до джерел потока Кропивне, шлях від Буркута через Срібний Явірник до Устя потоку Цемброня (20 км.). Висячо линвова залізниця або вузкоторова від Середняви до Шебені (6 км.), вкінці сполука Кут із польським кордоном у напрямі Вижниці, що є вже на румунськім терені. Залізниця ця мала би велике значіння для експльоатації лісів, транспорту овочів, товарового та туристичного руху.

Присуд найв. суду в Новаковій справі.

Дня 25. травня запав присуд найвищого суду в справі львівського різника Новака, обвинуваченого за надужиття при доставі мяса для війська. Кару 1-річної вязниці, на яку засудив Новака суд І. інстанції у Львові, найвищий суд зменшив до 10 місяців.

Чи суди присяглих будуть скасовані?

В дні 1. липня входить у життя в цілій Польщі однозгідний кодекс карного поступовання, що уніфікує приписи карного процесу в цілій державі. В звязи з цим виринає питання, чи суди присяглих на територіях, що належали до Австрії, будуть удержані після 1. липня. В правничих колах гадають, що нема перешкоди, щоби суди присяглих і далі були в Галичині. На бувших російських і німецьких територіях, де не було судів присяглих, то введення цих судів треба відкласти на якийсь час, бо досі не устійнено законом, які проступки треба підтягнути під категорію політ. проступків, які на основі конституції підлягають компетенції присяж. судів.

На смерть.

У Мадриді закінчився процес вищих і нижчих офіцерів, обвинувачених у бунті, держ. зраді, намаганні повалити уряд Прімо де Рівери. Прокуратор домагався кари смерти для сімох обв. вищих офіцерів, для інших досмертної вязниці. Суд засудив 7 вищих офіцерів на розстріляння, 14 офіцерів на досмертну вязницю, інших 16 учасників бунту на кару вязниці 20—30 літ.

Кровава сутичка студентів із поліцією.

У місті Мексику в правничому відділі тамошнього університету застрайкували студенти на знак протесту проти зміни в держ. іспитах. У звязи зі страйком прийшло до сутичок між страйкуючими студентами та поліцією. Було застрілених 2 почт. урядовців, які в сутичках не брали участи. Тяжко ранених було 25 студентів. Поліція приказала замкнути всі школи.

Арештування в звязи з військовою аферою.

Слідство в звязи з викритими львівською жандармерією надужиттями в 26 п. п., а саме звільнювання за гроші від вправ резервістів прибирає характер великої афери. В справу, крім підстаршин, вмішані теж два офіцери: майор Тимків, бувш. адютант команди місця у Львові та кап. Новарецький. Обох арештувано та віддали до розпорядження прокуратора військового суду.

Смертельна бійка.

Дня 26. травня на Знесінні на гостинці до Збоїск поліційно нотовані Зайдель і Русін напали на двох уланів, що прохожувались із дівчатами. Зайдель ударив дрючком одного улана, а Русін кинувся на другого з револьвером. Улан, ударений дрючком, упав на землю. В цій хвилі звився капітан 40 п. п. Ф. С. і візвав напасників до спокою. Коли це не помогло, вистрілив у повітря, а коли й це було безуспішне за другим разом убив Зайделя. Русін утік.

Підпалили коршму.

Згоріло 4 людей.

В Погорілиську біля Магерова до там. коршми Менша прийшли селяни та зажадали горівки. Коршмар не хотів продати, бо вже зайшов шабас. Годину пізніше, коли вже коршмар з сімею спав, селяни ці з пімсти підпалили коршму. Коршмар і його жінка вибігли на двір, але зараз вернули, щоби ратувати двоє дітей. В цій хвилі коршма завалилася і придавила сімю Меншів. Поліція шукає підпалячів.

Зі спортового життя.

Лігові мистецтва.

Львів: Погонь — Чорні 2 : 0 (1:0).
Варшава: Леґія — ІФЦ. 2:0 (1:0).
Краків: Висла — Польонія 4 : 2 (2:1).
Лодзь: ЛКС — Краковія 2 : 1 (1:1).

Окружні мистецтва.

Львів: Погонь І. Б. — Гасмонея 2:0 (1:0).
Станиславів: Лехія — Ревера 2:1 (0:1)
Ряшів: Ресовія — АЗС 3:2 (1:0).
Стрий: Чорні І. Б. — Погонь 5:3 (2:3)

Товариські змагання.

Львів: Україна — Світезь 4:2.
Львів: Україна II. — Світезь II. 4:6.
Золочів: ЖКС і Аврора — Яніна 2:1.

Д-Р СОФІЯ ПАРФАНОВИЧ.

Потрібна й доцільна школа.

Один день на 3-місячнім курсі зразкових сільських господинь у Коршеві.

Через війну та воєнне лихоліття дуже потерпіло наше шкільництво. І загалом наша школа переходить в чужі руки та щораз більше відмежовується від потреб душі й мови народу. Вона стає йому чужою, а то й ворожою. Тимбільше відчуває наш нарід потребу своєї рідної школи, такої школи, яка йому подалаб освіту, подала відомости теоретичні і знання практичне, корисне для щоденного життя. Идучи на стрічу цій потребі часу, влаштував „Сільський Господар" курси в Коршеві: один мужеський, що покінчився з кінцем березня та один жіночий, котрий саме тепер відбувається і з котрого я винесла низку гарних вражінь, якими й хочу поділитися з нашим загалом.

Травень. Свіжа прекрасна зелень купається в теплих проміннях весняного сонця. Великий, старий сад пишається сніжно-білим цвітом вишень, груш та запашної черемхи; серед смарагдових килимів трав білі, прегарні зірки-нарцизи а сонце-золотий молочій і лотач. Шумлять поважно старі смереки і сосни. В цім старім, гарнім саді стоїть старий двір з полупаними стінами, старими терасами та колюмнами. Це власність „Сільського Господаря". На школу відновлено наразі дві гарні великі кімнати, в котрих міститься шкільна саля та поруч з нею спальня. Дві менші кімнатки (мешкання учителів та їдальня учениць), кухня та маленька комірка — от і весь вокал школи. Премиле вражіння робить шкільна саля. Простора, біла. Великими вікнами плеться в неї сонішне світло, а весняний легіт вносить до неї аромат піль та цвитучого саду. На стінах прегарні сільсько-господарські образи — харківського видавництва. Добірні господарські рослини, незвичайний урожай, заохочуючі цифри мають в собі щось радісне, підбадьорююче. Від них віє на нас подих великого чорнозему, краса та богацтво українських степів. Нема тут суворих облич державних мужів, ніяких приказів ні фраз, котрі так пригнічують у наших сільських школах. Тільки один малий портрет; з нього з ласкавим усміхом глядить на нас Шевченко. Жовто-блакитні паперові ленти, смеречина — надають школі радісного, святочного вигляду.

Учениці з ріжних сторін нашої країни, одні зпід Львова, другі з гір, інші з Поділля, а дві аж з Волині. Вони зїхалися до рідної школи вчитися, і богато з них вчиться з радістю й ентузіязмом. На жаль, їх усього 23 і не такі вони, які ми бажалиб бачити в тих лавках. Мабуть тільки три в селянськім питомім одягу — решта в ріжнобарвній міщанській ноші. Бідних селянських дівчат на курсі мало. Переважають доньки заможніших селян. Причиною такого явища є між іншим і мала спроможність села, а далі роботи в полі та висока оплата — 90 зол. місячно. Наш селянин, та ще й на переднівку, не може собі позволити на такий незвичайний видаток, і то в трьох найтяжчих місяцях. От і тяжка проблема: удержання школи коштує богато грошей. Обі опікуючі установи: Союз Українок та „Сільський Господар" мусять докладати великі суми, котрі їм також не легко здобути. Подібні курси польські уладжує держава або субвенціонує їх. А наш не тільки сам мусить удержатися, але ще й мусів боротися з заказом та з трудом тільки роздобув дозвіл і то не на три місяці, а на двічі по 6 тижнів...

Провід курсу в руках енергійної та обовязкової п-і інж. Мандзюкової. Йому вона посвячує весь час і всі свої сили. Куховарство веде взірцево п-на М. Хирівська. Решту учительських сил посилає Союз Українок та Сільський Господар; частинно рекрутуються вони також з місцевої інтелігенції. Плян науки обіймає богато предметів. Може й за богато, як на такий короткий час і на дуже мірну інтелігенцію учениць (природне річ). На перший плян висуваються практичні речі: куховарство, кравецтво, господарство. Я розбалакувалася з ученицями і від більшости довідалася, що їх вислали під тою умовою, що навчаться крою та варення. Тільки кілька дівчат заможніших батьків приїхало за загальною освітою та огладою і вихованням. Інші предмети — це історія, рахунки, роботи ручні, гігієна, огородництво, ходження коло худоби, пасічництво і богато інших господарських відомостей. Тому й зміняються предмети й учителі, що все нове світло вносять в уми дівчат. Чи використають вони ці здобутки та чи стануть жити й газдувати так, як ми їх учили?

А праця наша доволі тяжка. У нас нема таких коротких та популярних підручників, з котрих учениці таких курсів могли би учитися. Тому треба виложити все, і то дуже приступно, а далі подиктувати коротко та ясно. Вони записують це. Не одна спиняється ще над буквами та надумується над значінням слів, тому й треба богато писати на таблиці великим, читким письмом. Від того виносимо з лекції руки замазані крейдою, як робітник, що біліє хату. На діла вчитель-робітник, що вибіляє, вияснює ум та душу оцих з усіх усюдів зібраних доньок народу.

Від год. 8—10 рано гігієна. Вона їх цікавить. Люблять слухати про недуги, як берегтися їх та які на них ліки. Нераз запитують, нераз дивуються. „Бактерії" стають улюбленим словом та причиною всього. Мабуть тому, що вони є таємним, невидимим злом; тому вони мають собі щось з чарів та казок. Тішать їх практичні вправи: перевязки, повивання немовлят, осмотрювання ран і т. п.

Далі ділиться на три чети. Одна йде до кухні. Тут варить та пече, а при тому слухає викладів та теорії куховарства, Софійка та Ольга...

НОВИНКИ

— **Свято весни** влаштовує Філія Т-ва „Просвіта“ ім. М. Шашкевича у Львові в неділю, дня 2. червня 1929 на площі читальні „Просвіти“ на Личакові при вул. Крупярській ч. 15.

— **Дивогляди в Познані.** Управа виставки в Познані звернулася до центрального союзу кельнерів у Варшаві, щоби союз замовив на виставку з ріжних міст Польщі відповідну скількість кельнерів. Центр. союз у порозумінні з місцевими союзами полагодив справу і зі Львова виїхало у Познань 50 кельнерів. Та після кількох днів 30-ох із них уже мусіло вернутись у Львів, зовсім не принятих або по принятті звільнених із занять. Між звільненими і неприйнятими переважають українці та жиди. Чужинці на виставці в Познані не повинні, видно, дізнатись, що в Познані можуть бути кельнери і непольської національности.

— **І. Зїзд українського католицького студентства** має відбутися в осени цього року у Львові (коло 1. жовтня). Організаційний комітет для скликання Зїзду творять: о. кан. В. Томович, о. ігум. д-р Т. Галущинський, адв. д-р В. Охримович і сен. В. Децикевич — від старшого громадянства і від студентства: Ісаїв Петро, Яновичівна Ксеня, Струтинська Антонина, Козак Маріян і Гладилович Іван. Комітет має право кооптації. Зїзд відбудеться під протекторатом о. митрополита і всіх українсько-католицьких епископів у Галичині.

— **Шкільний страйк.** У жидівській ґімназії в Барановичах почали страйк учні на знак протесту проти заведеної там викладової польської мови.

— **Добродій злодіїв.** Не завсіди добра слава йде в парі з дійсною чесністю людини; всі клієнти солідного кравця Б. Козінера у Львові будуть розчаровані, коли прочитають, що його арештували як спільника злодіїв, що перепродували йому крадене добро всякого рода, найдене поліцією в його складах.

— **Ріжні вістки.** І в Англії, як в усіх країнах, скількість кандидатів на послів зростає при кожних виборах; цього року буде їх 1724 на 615 місць; буде це найвища досі цифра кандидатів. — Біланс повстанчих боїв у Мексику такий: 4000 убитих, 11.000 ранених, 45 міл. дол. шкоди. — На зїзді союзу рад СРСР один з делеґатів поставив внесок, щоби завести обовязкову річну працю напротязі 365 днів без свят. — Самолет „Форд Уорт“, який літає у Тексас, тримається вже 100 годин у воздусі. — З Буенос Айрес повідомляють, що в місті Мендоза відчули підземельне тремтіння, яке накоїло чимало шкоди; 8 осіб підчас паніки ранених. — У Бірмінгтем підчас виборчої аґітації кандидата консерватистів графа Стретфорда кинули йому в голову цеглою; Стретфорд дістав стрясу мізку і лежить у шпиталі. — В Америці родиться що хвилини (мінути) 3 особи, рахуючи від 1790 р., коли Америка мала 4 міліони мешканців.

— **Що є з Чічеріном?** Бувший кількалітній комісар для закордонних справ Чічерін живе тепер у Вісбадені, де лікується. Остання вістка німецької преси на підставі безпосередніх інформацій берлінських денників така, що Чічерін має таки поважну недугу, а не дипльоматичну. Не всім відомо, що він напротязі семи-восьми років працював невпинно по кільканацять годин денно у повнім відокремленні від світа.

— **Розумний закон.** Ґубернатор стейту Мічіґен підписав проект закону, що всі умово недужі будуть приневолені піддаватись операції родючих органів, щоби не множити недужих нащадків.

— **Цікава кара.** У стейті Кентукі в місті Поінтсвіль суд присяжних судив 6-літнього хлопця Магана за вбивство свого товарища кусником заліза, підчас суперечки за якусь забавку. Суд призначив йому 15 літ карного поправчого дому.

— **Кампанія проти Айнштайна.** Один із найбільших учених сучасности Айнштайн не має щастя в країні, яка є його на-пів рідною, бо дала йому мову, якою пише та думає. Одночасно з проявами пошани та почести у Німеччині з нагоди його 50-ліття „ювилейними“ дарами та привітами, йде завзятуща боротьба проти нього всіх „правих“, націоналістичних партій, обурених за те, що Айнштайн не є „урапатріотом“. „Гітлерівці“, монархісти, антисеміти та клерикали пригадують, що Айнштайн належав до тих нечисленних професорів, які підчас війни мали сміливість не підписати загального войовничого поклику німецьких професорів. Найкомічніше в цих цькуваннях проти великого фізика є те, що засліплена партійна преса поміщує навіть статті, які мають доказати, що вся теорія Айнштайна це щось у роді інтернаціоналу, атеїзму або жидівської спекуляції. Айнштайн має намір уже від довшого часу покинути Німеччину, але уряд, приятелі та вчені пробують вплинути на зміну його постанови.

— **Соломоновий присуд.** У чехословацькім містечку Трбав трапилась звичайна подія: якийсь невідомий повісився на придорожній гиляці. На цю звістку сила мешканців збіглась довкола самогубця, щоби відрізати з нього шнурок. Не на те, щоби його врятувати, а щоби взяти собі „амулет“ на щастя. Шнурок від висільника, по загально-поширеному народньому повірі, приносить щастя. Почалась бійка за шнурок, мов за виграний льос. Найшовся при цьому бурмистр і розсудив пересварених — дав шнурок на ліцитацію. Один місцевий багач заплатив за нього 9000 корон, а бурмистр розділив їх між бідаків. Міські ради ріжних міст могли би почати пропаґанду між кандидатами на самогубців, щоби вони не вживали револьверів ні отрути, а шнурка; тоді можна би напротязі року зібрати гарний допомоговий фонд.

— **Ярослав Сахно з Лагодова** промувався дня 20. V. на д-ра всіх наук лікарських на львівськім університеті. 2099

хліб. Він вдається чудово. Завтра вони відберуть заслужену похвалу, і то при гостях: сенаторці Кисілевській, місцевім пароху та вчителях. Новим та подібним до бактерій словом є тут „вітаміни“. Вони є всюди та достарчають всяких благ. Друга чета в городі копає, пересаджує, сіє. Є маленькі інспекти, є грядки з пробками збіж, своїх та чужих. Третя чета розбрилася по саді з книжками й зошитами в руках. Вони вчаться. Звичайно бачиться ґрупку: одна здібніша і дві-три товаришки біля неї. Вона читає та пояснює їм виклад.

Дзвінок кличе нас на обід. З саду приносимо здоровий апетит, а їжа, що її зготовили наші учениці, смакує чудово. По малім відпочинку знов ґіґієна. Відпитування попередньої лекції. На загал відповіди вдоволяючі. Практичні вправи. Далі: історія України. Оживають князі і гетьмани, промовляє старовина. Цікаво слухають дівчата. Потім шиття. Дівчата порозкладалися вигідно. Одні шиють суконки, інші рисують крої. Питаю в Параски, чи крій тяжкий. Відповідає: „Так, але можна навчитися, а мамуня наказували, абим вміла крій, бо інакше на курс не пустилиб!“.

Вечером ідуть знова до кухні, як в полудне. Їдять вечером у своїй їдальні: довгий стіл, накритий білою цератою та лави здовж. Учителька росказує, як знаряддя держати, як подавати, як держатися при столі. По вечері порядки. Доїздні відїздять поїздом, а свої йдуть до спальні. Ще хвилька і сплять здоровим сном.

Місяць-новик цікаво заглядає до школи. Його ніжні проміння гойдаються на жовто-блакитних лентах. З села долітає спів та гра сопілки. Зпад сонних піль линє пісня до рідної, дорогої школи. В душу вступає радість ізза сповненого діла, віра в його доцільність та в наше краще завтра.

З судової салі.

Сензаційний процес за міліонові надужиття.

Ще в пятницю 10. травня ц. р. почалася разом з процесом батятицьких селян сензаційна розправа перед судом присяглих у Львові за міліонові надужиття урядовців залізничої дирекції у Львові. На лаві обвинувачених сидять: 1) інж. В. Павлович, б. начальник відділу доставки ріжних матеріялів для залізничої дирекції у Львові, та залізничі урядовці: 2) Чеслав Скурда, 3) Антін Конасінський, 4) Я. Богуш і торговці деревом, яке доставляли залізничій дирекції у Львові, а саме: 5) Соломон Ляйтер, 6) Гаммер, 7) Е. Шмірер і 8) Б. Зіманд, співвласник тартаку в Камінці Струміловій. Розправою проводить предс. радн. Зґурський, а як вотанти засідають радн. Двожак і Бендашевський, як заст. вотантів радн. Петер. Обвинувачує прок. Ланевський. Обвинувачених боронять д-р Ґрек, д-р Пасхальський (з Варшави), д-р Перацький, д-р Акоер, д-р Бромберґ, д-р Глушкевич, д-р Гехт і д-р Інзлер.

На розправі сидять знавці міністерства залізниць інсп. Вуйцік і інж. Кац. Зі сторони скарбу держави делеґовано радн. Вайха і радн. ґенеральної прокураторії д-р Яворського. Обємистий акт обвинувачення, бо на 90-тьох сторінках машинового письма вичисляє богато провин обв. інж. Павловичеві та його товаришам залізничникам і купцям дерева. Всі ці прогріхи зводяться до поповнення злочину надужиття урядової власти, якого допустилися урядовці залізниці, а обвинувачені купці сидять на лаві обвинувачених як співвинновники цього злочину. Акт обвинувачення каже, що обвинувачені урядовці з легко зрозумілих причин повіряли достави шмат до чищення паровозів і купували дерево на потреби залізничої дирекції лише в обвинувачених купців і систематично відкидали оферти інших торговельних фірм, які були на думку прокуратора далеко корисніші для залізничої дирекції у Львові. На доставах тих купців стратив скарб держави невеличку суму, як каже акт обвинувачення, бо лише 400.000 зол. Тези акту обвинувачення має підтримувати своїми зізнаннями аж 100 свідків. Тому розправа протягнеться більй 6 тижнів.

Саме переслухання обв. інж. Павловича тягнулося цілих три дні. Обв. Павлович завзято обстоює при тому, що ціла його діяльність на становищі начальника відділу достави матеріялів для залізничої дирекції у Львові від року 1925 до 1928 була цілком правильна і згідна з обовязуючими інструкціями та розпорядками і що вона приносила тільки користь для міністерства залізниць. Справді вже підчас розправи виявилося, що на залізниці обовязували австрійські інструкції і розпорядки, яких обв. Павлович навіть не читав, бо німецької мови не знав — але цей обвинувачений викручувався тоді тим, що його трансакції затверджувала президія львівської дирекції залізниць і міністерство залізниць. Далі обв. Павлович каже, що всі оферти обвинувачених купців, а головно Ляйтера, були дуже корисні для дирекції залізниць і тому повіряв йому доставу ріжнородних матеріялів для потреб залізниці навіть понад висоту, зазначену в офертах.

Переслухані обвинувачені урядовці залізничники як Скурда, Конасінський і Богусевич не признаються до вини цілком і боронться таксамо як їх начальник обв. інж. Павлович. Всі три заперечують, щоби між ними і обв. Павловичем було якенебудь порозуміння і щоби вони ділали на шкоду державного скарбу. Також рішучо заперечують всі чотири обвинувачені, щоби вони брали від когонебудь з обвинувачених купців хабарі.

Переслухані обвинувачені купці також відпекувалися тяжких гріхів, які їм закидує акт обвинувачення, зізнавали всі як один, що їх оферти приймав обв. Павлович тому, що вони доставляли матеріял якостево дуже добрий, а до того ще по приступній ціні. Дуже відпекувалися від твердження акту обвинувачення, що вони при помочі хабарів знайшли дорогу до обв. Павловича зі своїми офертами.

Після зізнань обвинувачених переслухувано вже від вівтірка 22. травня ц. р. свідків. Покищо їх зізнання не внесли нічого цікавого до розправи, а навпаки вже навіть трохи вибілили постати обвинувачених.

Зізнання свідків.

Св. Прахтель-Моравинський начальник залізничої дирекції у Львові, каже, що в урядуванні обв. Павловича і трьох обвинувачених урядовців-залізничників не замітив нічого протизаконного, хоч свою функцію начальника виконує ще від 1925 р. Справді доходили до свідка ріжні слухи злобних людей, а навіть анонімні письма на інж. Павловича з обвинуваченням, що в його відділі діються надужиття і безпорядки, але це не могло бути ніякою підставою до дисциплінарних доходжень проти обвинуваченого. Свідок признається, що по одержанні анонімних письм почав пильніше слідити за діяльністю інж. Павловича, але в наслідку того нічого злого не відкрив ані не запримітив. Каже, що автори анонімових листів на обв. Павловича підшивалися навіть під мін-ство комунікації, щоби цього обвинуваченого загнати в біду, але це таки їм не вдалося. Зізнає, що інж. Павлович мешкав досить скромно, а подорож його на Ревієру до Ніцци пояснює тим, що обв. Павлович їздив даром, як залізничий урядовець.

Інші головні свідки акту обвинувачення, головно вищі урядовці залізничої дирекції у Львові не внесли нічого цікавого до розправи, лише відтяжили своїми зізнаннями обвинувачених залізничників.

Велику сензацію викликало відчитання карток, заквестіонованих у інж. Павловича, які виказували кілька рахункових позицій на суму 39 тис. зол. З тієї суми обв. Павлович 30.000 зол. зложив як ощадність до Каси Ощадности, а 9.000 обернув на свої потреби. Акт обвинувачення каже, що та маленька квота, це частинна провізія (винагорода) для обв. Павловича від обв. купця Ляйтера. Розуміється, оба обвинувачені заперечують цьому, але справи з загадковою сумою не вияснено навіть по дводневній дискусії. Далі з відчитаних листів сестрінка обв. Ляйтера до нього виявилося, що сестрінок полагодив добре справи в обв. Павловича і Скурди, та що боїться денунціяції на обв. Павловича і Скурду.

Пересухано ще кількох свідків, що не внесли до розправи нічого нового і відчитано зізнання тих свідків, які на розправу не явилися.

Цей процес викликав у Львові величезне заінтересування і публика навіть в горячі дні заповнює салю по береги, щоби почути дещо епікантного.

Лист до Редакції.

В справі Українського Т-ва Прихильників Освіти у Відні.

На днях відбулися Загальні Збори Тов-а Прихильників Освіти у Львові, на яких в часі дискусії інтерпельовано між іншим Виділ Товариства в справі контакту і відносин краєвого товариства до аналогічного т-ва у Відні. Справа ця незвичайно важна з таких причин: Українське Товариство Прихильників Освіти у Відні розпоряжало колись (рр. 1921, 22. 23) значними фондами й у великій мірі підпомогало та уможливлювало студіювати бідній академічній молоді, якої число було тоді дуже значне, бо доходило до 400—500 душ в самому Відні. Крім того Т-во помагало нашим студентам у Ґрацу, Леобені і в хорватському Загребі. З часом обставини змінилися: скількість української студіюючої молоді за кордоном взагалі, а в Австрії з окрема, змаліла до мінімум. Тоді ініціятори заснування У. Т-ва П. О. у Відні (на прим. проф. С. Дністрянський, що поклав великі заслуги для того Т-ва у Відні) в порозумінні з громадянством і студентством у краю вирішили зліквідувати У. Т. П. О. у Відні і сконцентрувати цілу допомогову акцію для нашого студенства у краю, себто у Львові, де тепер живе і працює ґро української студіюючої молоді. З цією метою засновано в 1927 р. Т-во П. О. у Львові, яке по суті мало бути продовженням У. Т-ва П. О. у Відні, тільки перенесеного до краю.

Підчеркнути ще раз треба, що ідея заснування, чи пак перенесення У. Т-ва П. О. з Відня до Львова мала дві причини згл. завдання: 1) централізацію цілої допомогової акції для студенства, 2) осідок у краю, бо тут перебуває переважаюча більшість української студіюючої молоді. Це ясне, думаю, кожному.

За кордоном, а зокрема в Австрії, сьогодня обставини зовсім відмінні від тих, які були безпосередньо по війні. В самім Відні були часи (в 1921—22 рр.), коли студент міг прожити місяць навіть за 2—5 дол., а сьогодня студії за границею — це просто люксус, на який може собі позволити тільки той, хто має гроші. Хто вибирався сьогодня на студії за кордон, а спеціяльно до Австрії, числячи виключно на підмогу Т. П. О., цей помилився́б дуже і мусів би вже в короткім часі понести немилі консеквенції за такий нерозважний крок.

Теперішний виділ У. Т. П. О. у Відні, що не злився в-одно з Т-вом П. О. у Львові (через що усунувся з Т-ва, як ми чули, проф. С. Дністрянський), як це зробили прим. „Цесус" і „Основа" в Гданську, що передали свої довжні скрипти Т-ву Прих. Освіти у Львові, розсилає до колишніх студентів, що студіювали безпосередньо по війні у Австрії і діставали там підмоги, листи з погрозами й апелями повертати ці позички на адресу У. Т-ва П. О. у Відні. У Відні і в інших містах Австрії студіює тепер дуже мала ґрупка людей, і то по більшій части таких, що кінчать свої студії. І от виділ У. Т-ва П. О. у Відні хоче стягнути ці всі безперечно великі суми, що йдуть в тисячі долярів, і їх у теперішніх наших тяжких умовинах сконсумувати в Австрії.

З тих причин булоб дуже бажано і вказано, аби виділ Т-ва П. О. у Львові, колишні виділові У. Т-ва П. О. у Відні, а головно проф. Дністрянський, як також ті, що користали з фондів У. Т-ва П. О. у Відні, забрали прилюдно в цій справі голос і висказались, де слід повертати нині затягнені у віденському Т-ві позички: чи У. Т-ву П. О. у Відні, де вони обслужать кілька одиниць, чи може до централі всіх студентських допомогових акцій, себто до Т-ва П. О. у Львові. Зазначу, що Т-во П. О. у Львові, діставши до своїх рук усі довжні скрипти віденського Т-ва, певно радо поспішить з матеріяльною допомогою тим нашим студентам у Відні, що на неї будуть заслугувати.

Антін Ковалисько.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ:

III. Народній Зїзд Українського Національно-Демократичного Обєднання в днях 24. і 25. грудня 1928 р. (Звіт зложений на основі стенографічного протоколу). Політична Бібліотека Українського Нац.-Дем. Обєднання. Львів 1929. Накладом посла Михайла Струтинського. Стор. 154. 16°. — Зміст: 1) Вступ. 2) Третій Народній Зїзд (відкриття). 3) Політичне положення українського народу (промова голови партії д-ра Дм. Левицького). 4) Українське Нац. Дем. Обєднання за час від 19. листопада 1926 до 24. грудня 1928 р. (реферат д-ра Любомира Макарушки). 5) Українське Нац.-Дем. Обєднання і його національне середовище (реферат ред. Василя Мудрого). Зміст цього реферату: І. Вступ. II. Партія за два роки. III. Національне середовище партії. IV. Націоналісти. V. Українська Християнська Орґанізація. VI. Без виразного облича. VII. Українські клясові партії. VIII. Інтернаціоналісти. — Розкол у К. П. З. У. і його причини. — Сельроб відбитка К. П. З. У. IX. Галицькі москвофіли. X. КП(б)У. XI. Висновки. 6) Дискусія. 7) Вибір Центрального Комітету і партійного суду. 8) Новий Центральний Комітет. 9) Дальший хід дискусії над рефератами. 19) Резолюції III-го Народнього Зїзду в політичних справах. 11) Вибір голови і секретаря. 12) Другий день нарад. 13) Орґанічна праця на місцях (реферат посла Остапа Луцького). 14) Освіта і шкільництво (реферат сенатора Мих. Галущинського). 15) Загальна дискусія. 16) Резолюції.

Остап Цюк: **Замотана справа.** Жарт на одну дію. Львів 1929. В-во „Русалка". Стор. 16. 8°.

ЖУРНАЛИ:

„Пласт", часопис пластової молодежи. Ч. 7. Ужгород за квітень 1927.

„Український Купець", місячник українських купців і промисловців. Орґан „Союзу українських купців". Ч. 3. Коломия, травень 1929 р.

„Вільне Козацтво" ч. 35. Рік видання II. Праґа, травень 1929.

„Зиз", орґан сатири і гумору. Ч. 9. з травня 1929 р. Львів.

„Вікна", література-мистецтво-критика. Редаґує Колеґія: В. Бобинський, П. Козланюк, С. Шудор. Ч. 5. Львів, травень 1929.

„Przegląd Polityczny", czasopismo poświęcone zagadnieniom polityki zagranicznej. Warszawa marzec 1929. Zeszyt 13.

НОТИ:

Духовно-музичні твори Йосифа Кишакевича ч. 14: Церковні пісні на жіночий хор. 1) Царю Небесний. 2) Достойно єсть. 3) Под Твою милость. 4) Кресту Твоєму. 5) Претерпівий. 6) Тебе Бога хвалим. 7) Благальна пісня. Львів, 1929. Ціна 2·50 зол.

Жертви на оселю робітників пера.

ВИКАЗ ч. 18.

На заклик „Т-ва письменників і журналістів ім. Ів. Франка" зложили на оселю українських робітників пера: 314) Григорій Ковч, Львів — 5 зол., 315) Петро Особа, Людвиківка — 3.15 зол., 316) Михайло Савка, Львів — 5 зол., 317) Волод. Климко, Камінка Лісова — 5 зол., 318) Олександер Ганицький, Львів — 10 зол., 319) о. Дамян Лопатинський, Львів — 3 ам. дол., 320) Олена Бурачинська, Ґалач (Румунія) — 5 ам. дол.

Жертви проситься пересилати і складати в Земельнім Банку, Львів, Словацького 14, або в Адміністрації „Діла", Львів, Ринок 10, II. пов.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:

Понеділок 27-го, г. 7·30 веч. „Леді Шік", оперета.

Вівторок 28-го, г. 7·30 веч. „Остання новість".

Малий Театр:

Понеділок 27-го, г. 7·30 веч. „Кохання без сотика".

Вівторок 28-го, г. 7·30 веч. „Кохання без сотика".

Кіна.

„Апольльо": „Хатина дядька Томи".

„Кольосеум": „Пригоди бриг. Род ля Рок" і „Княжна Дунаю".

„Лев": „Окови подружа" з Мозжухіним.

„Люна": „Ас-Каро" (всі серії).

„Марусенька": „Пат і Паташон пасажири зайцем".

„Оаза": „Бранка проклятих" (Янінгс і Корр. Вайдт).

„Палас": „Чорний барон" і комедія „Добрий інтерес".

„Пан": „Бранка проклятих" (Янінгс і Корр. Вайдт).

„Пасаж": „Альона дочка моря".

„Уцеха": „Любки" (Вільма Банкі).

„Фатаморгана": „На провесні (Жеромського).

„Химера": „В спокусливім огні брилянтів".

Програма радіо.

Вівторок 28-го.

Льондон (358). 20·45 Військова оркестра.

Париж (1744). 16·00 Концерт.

Берлін (475,4). Пфіцнерівський концерт, квартет.

Давентрі (482,3) 19·30 Музика до танців.

Відень (519,9) 19·30 „Богема" опера і легкий концерт.

Мілано (504,2) 20·30 Староіталійська музика.

Рим (443,8). 21·00. „Ромео та Джульєта" опера.

Будапешт (545). 17·40 Циганська оркестра. 19·30 Опера.

Ленінград (1000). 19·00 Опера.

Москва (1442,3). 18·40 Опера.

(1442,3) 16·00 Клясичний концерт.

Харків (1680). 17·00 Камерний концерт.

Київ (775). 17·30 Клюбовий концерт.

Варшава (1395,1). 17·55 Концерт.

Познань (339'8). Орхестра. 22·40 Каварняна музика.

Кошиці (265,5). 20·15 Концерт.

Середа 29-го.

Льондон (358). 20·45 Секстет.

Париж (1744). 16·45 Концерт.

Берлін (475,4). 21·15 Вечір творів Гайдена.

Будапешт (545). 22·00 Військова оркестра.

Мілано (504,2) 17.00 Квінтет, легка музика.

Рим (443,8) 21·00 Концерт Марії Лябії та квартет.

Москва (1442.3). 16·00 Польська та чеська музика.

Київ (775). 20·00 Радіоконцерт.

Варшава (1395,1). 23·00 Каварняна музика.

Познань (339,8). 20·15 Орхестра варш. Фільгармонії. 22·30 Музика до танців.

Братислава (277'8). 16·30 Сонати Дебюссі та Франка.

Присилайте передплату!

†

Олександер Стеслович

проф. держ. ґімн. в Мельцу

помер по коротких терпінях, заосмотрений Св. Тайнами дня 22. травня ц. р. в 49. р. життя.

Похорон відбувся в Мельцу в пятницю дня 24. ц. м.

2097 **Жінка з дітьми.**

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

В понеділок дня 27. ц. м. о год. 6·30 в домівці Кооперат. „Труд" у Львові, Ринок ч. 39, II. відбудеться для членів коопер. „Українського Народнього Мистецтва" і „Труду", доклад Ст. Чижович на тему: „Кустарно-промислова Кооперація на Великій Україні". Просимо членів о численну участь. — **Управа Кооперативи Українське Народне Мистецтво.** 2096 1—1

За редакцію відповідає Василь Мудрий. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Видавничої Спілки „Діло", Львів, Ринок ч. 10.